

**Česká školní inspekce
Ústecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

ČŠIU-287/19-U

Název	Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, Teplice, příspěvková organizace
Sídlo	Lípová 651, 415 01 Teplice
E-mail	info@pppuk.cz
IČ	61 515 809
Identifikátor	600 033 741
Právní forma	Příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Ingrid Štroblová
Zřizovatel	Ústecký kraj
Místo inspekční činnosti	Lípová 651, 415 01 Teplice Smetanovo náměstí 331, 438 01 Žatec Jana Palacha 1534, 434 01 Most Na Průhoně 4800, 430 03 Chomutov
Termín inspekční činnosti	4. 2. 2019 – 7. 2. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (dále „školský zákon“), ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení podmínek a průběhu poskytovaných poradenských služeb ve školském zařízení.

Inspekční činnost podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje a Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále také „zařízení“) je školským poradenským zařízením, které poskytuje pedagogicko-psychologické a speciálně pedagogické poradenství v oblasti výchovy a vzdělávání dětí, žáků a studentů (dále „žáci“ nebo „klienti“). Poskytuje komplexní speciálně pedagogické a psychologické služby. Spádovou oblastí pro klienty je celý Ústecký kraj. Služby poskytované klientům zajišťuje zařízení svými detašovanými pracovišti – jednotlivými pedagogicko-psychologickými poradnami (dále „PPP“), kterých bylo k termínu inspekční činnosti 11 (celkový počet míst poskytování poradenských služeb navyšuje tzv. elokované pracoviště PPP Most v Litvínově).

Zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „ZpDVPP“) slouží k rozvíjení profesních dovedností pedagogických pracovníků zejména v oblasti speciálně pedagogické podpory dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

Počet žádostí o poskytnutí poradenské péče narůstá. Ve školním roce 2017/2018 byly poradenské služby poskytnuty 1786 klientům.

Hodnocení podmínek poskytování poradenských služeb

Ředitelka byla jmenována do funkce od srpna 2018. Ve své koncepci vymezila krátkodobé a dlouhodobé cíle rozvoje zařízení, v nichž akcentuje zejména potřeby personálního posílení a sjednocení diagnostických postupů. Nemá však vypracovanou analýzu pracovních pozic a prostorových možností vzhledem k počtu potencialních klientů. Dílčí řídicí kompetence účelně delegovala na vedoucí pracovníky jednotlivých PPP. Jedenkrát měsíčně se pak konají porady vedoucích pracovníků a vedení zařízení. Vzhledem ke krátkému funkčnímu období ředitelky se však zatím nepodařilo sjednotit diagnostické postupy zejména s ohledem na zkrácení čekacích lhůt.

Povinná dokumentace je vedena přehledně, informuje srozumitelně o pravidlech poskytování poradenské služby. Zpracování dokumentace je sjednoceno na všech pracovištích PPP.

Každé pracoviště PPP pracuje jako samostatná jednotka – dle svých podmínek poskytuje poradenské služby, jejich nabídka se odvíjí od počtu odborných pracovníků, prostorových možností, dostupnosti škol, zajištění dopravní obslužnosti (místní doprava, automobil, řidiči z řad pracovníků), počtu klientů.

Po nástupu současného vedení zařízení jsou znovu obnovena pravidelná setkávání odborných sekcí, jejichž účelem je vzájemné předávání zkušeností, sjednocování postupů při poskytování psychologické či speciálně pedagogické péče. Současně umožňují kazuistická řešení konkrétních případů. Zatím však neprobíhají v pravidelných termínech. Informace z jednání odborných sekcí, jakož i provozních porad a porad vedoucích zaměstnanců detašovaných pracovišť jsou k nahlédnutí na intranetu, což umožňuje všem pracovníkům získat potřebné informace z oblasti řízení a odborné činnosti. Kontrolní činnost vedení zařízení není dosud nastavena a její podoba se teprve vytváří i v souvislosti s přechodem na jednotný elektronický systém evidence žádostí a činnosti odborných pracovníků. Pravidelně organizovaná je však na jednotlivých pracovištích PPP, kde jsou kontrolní činnosti pověřeni vedoucí těchto pracovišť.

K termínu inspekční činnosti tvořil poradenský tým zařízení kolektiv 84 pracovníků, z tohoto počtu bylo 23 psychologů, 48 speciálních pedagogů a 13 sociálních pracovníků. Rozvržení pracovníků na jednotlivé PPP vychází z počtu svěřených škol a školských

zařízení, jejichž metodickým vedením jsou PPP pověřeny. Tento počet však není dostatečný a projevuje se v prodlužování vyhláškou stanovených termínů vyšetření. Současně s tím jsou však některá pracoviště limitována prostorovými možnostmi pro případné přijetí nezbytných odborných pracovníků. Zejména se jedná o nedostatek kvalifikovaných psychologů. Počet a úvazky odborných pracovníků, obzvláště právě psychologů, vzhledem k počtu klientů, kterým PPP poskytují své služby, nejsou optimální. Standardní postupy stanovené vyhláškou a časová náročnost jednotlivých úkonů spojených s diagnostikou a následným zpracováním a vydáním zpráv a doporučení, byly příčinou zatížení všech pracovníků PPP a nedodržením vyhláškou stanovených lhůt od přijetí žádosti o vyšetření k vydání zprávy a doporučení. Tím se oddaluje poskytování potřebných podpůrných opatření dětem, žákům a studentům ve školách. V některých případech je zdržení zapříčiněno čekáním na vyjádření externího odborníka (odborného lékaře).

Poradenští pracovníci jsou systematicky vedeni k sebereflexi své odborné speciálně pedagogické, psychologické a metodické připravenosti. Ne všichni začínající odborní pracovníci absolvují úvodní vzdělávání, i vzdělávání v oblasti užití diagnostických nástrojů, pracují však vždy pod supervizí a absolvují náslechy u kolegů. Další vzdělávání všech odborných pracovníků je limitováno s ohledem na zajištění chodu poradny. Podpora rozvoje a zvyšování odborných znalostí je zaměřena na oblast speciálně pedagogické a psychologické diagnostiky a dalších odborných témat, potřebnost určují vedoucí jednotlivých pracovišť vzhledem k nabídce a časovým možnostem konkrétního pracoviště. Odborné konzultace na pracovištích probíhají jedenkrát týdně formou intervize odborných pracovníků, kde dochází k výměně poznatků a k vytváření prostoru pro spolupráci v týmu, což se kladně odráží v jednotném poradenském postupu. Intervizí se neúčastní sociální pracovníci, což u méně zkušených pracovníků vede ke snížení jejich kompetencí při odborném posouzení žádostí a jejich přidělení odborným pracovníkům. Na některých pracovištích jsou realizovány supervize externími supervizory.

Prostorové možnosti a počet odborných pracoven včetně detašovaných pracovišť s potřebným technickým zázemím byly k datu inspekční činnosti a vzhledem k personálnímu obsazení pracovišť dostačující. Na všech pracovištích prostory umožňují realizaci skupinových činností, v Teplicích i pro informační a osvětovou činnost. Sociální i administrativní pracovníci mají odpovídající zázemí. Osobní spisy a jejich archivace je zajištěna bezpečně s ohledem na ukládání osobních a citlivých dat. Všechna pracoviště jsou vybavena dostatečným množstvím standardizovaných diagnostických nástrojů, které se průběžně obnovují a doplňují. Elektronický systém evidence a dokumentace jednotlivých klientů umožňuje vzájemnou zastupitelnost a sdílení informací pracovníkům PPP i využívání informací při ambulantní či terénní práci. Podmínky pro mobilitu odborných pracovníků jsou na pracovištích odlišné, tři pracoviště nedisponují automobilem. Pracovníci některých detašovaných pracovišť využívají hromadnou dopravu, což je neefektivní vzhledem k účelnému využití pracovní doby, rozloze oblasti i potřeb klientů. Část navštívených pracovišť v rámci inspekční činnosti disponovala bezbariérovým přístupem.

Činnost ZpDVPP je zaměřena na vzdělávání pedagogických pracovníků, připravuje tzv. akce na klíč, kdy lektor vyjíždí do škol s akreditovanými přednáškami. ZpDVPP nabízí jednorázové i dlouhodobé kurzy pro zvyšování kvalifikačních předpokladů pedagogických pracovníků (asistentů pedagoga, pedagogů, vychovatelů, metodiků prevence, ředitelů škol a školských zařízení) v rámci doplňkové činnosti i nepedagogických pracovníků (chůvy).

Ke zkvalitnění podmínek školského poradenského zařízení přispěly Rozvojové programy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy na podporu navýšení kapacit ve školských poradenských zařízeních, na sociální prevenci a prevenci kriminality, na vybavení školských

poradenských zařízení diagnostickými nástroji a v rámci prevence rizikového chování dětí, žáků a studentů..

Hodnocení průběhu poskytovaných poradenských služeb

V průběhu posledních čtyř školních let došlo k nepatrnému snížení celkového počtu klientů. K rapidnímu nárůstu o 58 % však došlo v oblasti poskytované individuální péče (ve školním roce 2017/2018 přes 31 tisíc klientů). Tento nárůst je tvořen zejména diagnostickou činností. Vzhledem k nedostatku psychologů se tak děje zejména na úkor jiných aktivit, jako je např. dlouhodobější péče o děti s výchovnými problémy či terapeutická péče. Poskytování poradenské pomoci je prováděno vhodnými ambulantními formami (konzultace jednorázové, opakované a pravidelné) a terénními (výjezdy do škol). Jednotlivá pracoviště nabízí také různé reedukační, skupinové a individuální programy (např. rozvíjející programy pro předškoláky). Také v tomto případě však nabídka negativně ovlivňuje nedostatečné personální podmínky. Podobné je to se zajištěním výkonu funkce metodika primární prevence, který není na všech PPP obsazen, případně je jeho úvazek velmi nízký. Primární prevence jako aktivní činnost ve školách a školských zařízeních tak není dostatečně realizována včetně metodického vedení školních metodiků primární prevence.

Přijímání žádostí a první kontakt s žadatelem o poradenskou službu a administrativní činnost spojenou se zaevidováním uchazeče a kontrolou potřebných dokumentů zajišťují sociální a administrativní pracovníci. Způsob přijímání žádosti je pružný, jasné vydefinování zakázky klienta, které provádí sociální pracovníci, zvyšuje efektivitu poradenské služby (seznájí klienta s podmínkami zahájení poradenské služby a přidělí klienta odbornému pracovníkovi dle typu zakázky). Na jednom z pracovišť byl zaznamenán poněkud odlišný postup z důvodu malých zkušeností sociálních pracovníků. Přidělování zakázek zajišťovala vedoucí PPP. Takový postup znamenal pro vedoucí značný nárůst administrativní práce. Vedení zařízení nepřijalo žádné systémové opatření.

Spisová dokumentace klienta je vedena většinou systematicky a poskytuje ucelené informace o průběhu poskytované péče. Respektuje ochranu osobních údajů i etické principy poskytování poradenských služeb. Závěry i doporučení jsou konkrétní, přiměřeně podrobné a srozumitelné. V některých případech se vyskytly menší formální nedostatky (nesoulad v uvedených termínech na doporučení a termínech uvedených v ostatní dokumentaci klienta).

Diagnostika vychází z konkrétní činnosti klienta, opírá se o interpretaci výsledků pozorování, anamnézu, rozhovor, analýzu výsledků činnosti a to včetně porovnání projevů klienta ve škole. Výběr standardizovaných diagnostických nástrojů je široký a odpovídá zaměření školního poradenského zařízení. Všechna pracoviště využívají účelně vytvořené formuláře pro sdělení informací z jednotlivých stupňů škol i vstupní informace od zákonných zástupců, rovněž zprávy odborných lékařů, z kterých vychází při nastavení podpůrných opatření. Způsob administrace diagnostických testů je přehledný, psychologové a speciální pedagogové důsledně používají kompletní standardizované testové baterie a zkoušky kognitivních schopností, z dalších metod využívají klinické metody (pozorování, rozhovor, analýzu výsledků činnosti, anamnézu). Využití pestrých diagnostických metod vytváří ucelený obraz potřeb klienta, od kterých se odvíjí nastavení podpůrných opatření pro jeho úspěšné zvládnutí vzdělávání. Navrhovaná podpůrná opatření jsou konzultována se zástupci škol (konzultant škol) a upřesněna podle podmínek škol, tak aby byla realizovatelná. Vyhodnocování účinnosti podpůrných opatření na školách probíhá ze strany pracovníků poradny různými způsoby (osobní konzultace přímo ve škole, telefonické

konzultace, využívání dotazníků pro vyučující) v závislosti na vytížení pracovníků poradny v souvislosti s realizací diagnostických činností při dodržení zákonných lhůt.

Nejúčelnější v zájmu klientů jsou osobní konzultace ve školách, které se však nedaří realizovat na všech pracovištích stejně kvalitně. Příkladně vypracovaný systém a strategii pro vzájemnou informovanost pracovníků poradny, pracovníků škol a zákonných zástupců při nastavování, provádění a vyhodnocování podpůrných opatření klientů má pracoviště Žatec. Každé středy jsou vyhrazené pro osobní návštěvy škol a tento systém se kladně projektuje do kvalitní spolupráce se školami a zvyšování speciálně pedagogické péče v samotných školách. Díky takto nastavené spolupráci, kdy se pečuje o zájem dítěte, žáka či studenta ještě předtím, než je klientem PPP, se na tomto pracovišti daří dodržovat termíny pro zpracování žádostí. Tento systém je však realizovatelný pouze při optimálním počtu svěřených škol, které PPP metodicky vede.

Zařízení dlouhodobě a systematicky rozvíjí spolupráci s řadou regionálních i nadregionálních institucí a organizací včetně spolupráce s klinickými psychology, psychiatry a odbornými lékaři. Nezbytná je úzká spolupráce se specificky zaměřenými institucemi zejména v oblasti primární či sekundární prevence jako jsou střediska výchovné péče a odbory sociální péče o dítě. ZpDVPP umožňuje zařízení sehrávat důležitou roli v metodickém vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení v regionu. Účelná a dlouhodobá spolupráce funguje se zřizovatelem. Zařízení je partnerem v několika projektech v oblastech kariérového poradenství, vzdělávání vedoucích pracovníků škol nebo realizace individuálního mentoringu inkluzivního vzdělávání. Aktivní účast v těchto projektech umožňuje také čerpání finančních prostředků mimo jiné na zajištění supervize poradenských pracovníků, čímž prohlubuje jejich odborné kompetence.

Závěry

Vývoj školského poradenského zařízení

- Od srpna 2018 byla zřizovatelem jmenována nová ředitelka zařízení. Zařízení průběžně zavádí nový elektronický evidenční systém. Probíhá průběžná obměna odborných pracovníků. Přetrvává nedostatek prostoru na některých pracovištích, což limituje případné rozšíření odborného týmu.

Silné stránky

- Pravidelné intervize a supervize se pozitivně odráží ve zvyšování kvality a sjednocování výstupů poradenské služby (zpráva a doporučení ke vzdělávání).
- Pracoviště Žatec má příkladně zpracovaný systém spolupráce se školami, což se pozitivně projevuje ve zvyšování speciálně pedagogické péče o žáky.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- V řízení zařízení chybí jednotné nastavení pravidel pro dílčí procesy - metodická podpora škol, další vzdělávání pedagogických pracovníků s ohledem na zvyšování kompetencí při užití diagnostických metod a uvádění nových odborných pracovníků.
- Metodické vedení škol není zajišťováno ve všech pracovištích systematicky.
- Nedostatečná a nesystematická je podpora začínajících pracovníků.
- Některá pracoviště mají nedostatek odborných pracovníků, jejich případnému přijetí však brání také nedostatečné prostorové podmínky pracoviště.

- Nedodržování lhůty stanovené právními předpisy od přijetí žádosti po zpracování zprávy a doporučení.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského poradenského zařízení

- Vypracovat analýzu personálního obsazení v souvislosti s počtem potenciálních klientů z důvodu zajištění srovnatelných podmínek pro zajištění poradenské služby v zákonem stanovených podmínkách. Optimalizovat zejména počet pracovníků s ohledem na počet klientů a zajištění prostorových podmínek pro jejich odbornou činnost.
- Zajistit podmínky pro mobilitu odborných pracovníků.
- Zajistit realizaci činnosti metodika prevence na všech pracovištích v plném rozsahu.
- Organizačně zajistit činnosti poraden tak, aby bylo možné dodržovat lhůty stanovené vyhláškou.
- Vytvořit systém dalšího vzdělávání začínajících odborných pracovníků.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školského poradenského zařízení ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Úplné znění zřizovací listiny příspěvkové organizace Ústeckého kraje č. j.: 77/2001 (ze dne 9. 1. 2017) včetně dodatků
2. Výpis správního řízení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy č. j.: MSMT-24138/2018-2 o provedení změny v rejstříku škol a školských zařízení s platností od 15. 8. 2018 (ze dne 15. 8. 2018)
3. Jmenovací list ředitelky příspěvkové organizace Ústeckého kraje s účinností od 1. 8. 2018 (ze dne 14. 6. 2018)
4. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení (ze dne 1. 2. 2019)
5. Organizační řád s platností od 1. 12. 2012 (ze dne 1. 12. 2012) včetně organizačního schéma organizace
6. Vnitřní řád s platností od 1. 9. 2018 včetně příloh (Etický kodex pracovníků PPP ÚK, Práva klientů a jejich zákonných zástupců) a dodatku č. 1 – vyřizování stížností
7. Výkazy o ředitelství škol (R 13-01) podle stavu k 30. 9. 2017, k 30. 9. 2018
8. Výkazy o pedagogicko-psychologické poradně (Z 23-01) podle stavu k 30. 9. 2017, k 30. 9. 2018
9. Koncepce dlouhodobého rozvoje pedagogicko- psychologické poradny
10. Plán dalšího vzdělávání pedagogicko-psychologické poradny
11. Osobní spisy klientů pedagogicko-psychologické poradny, vedené ve školním roce 2017/2018 a 2018/2019 (vzorek)
12. Zápisy z porad vedení školy vedené ve školním roce 2018/2019
13. Spisový řád
14. Hodnotící zprávy jednotlivých pracovišť
15. Výroční zpráva pedagogicko-psychologické poradny
16. Personální dokumentace
17. Hospodářská dokumentace a účetní evidence za kalendářní roky 2017, 2018
18. Knihy úrazů dětí, žáků a studentů vedené od 2. 5. 2010
19. Webové stránky školského zařízení www.pppuk.cz

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského poradenského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Ústecký inspektorát, W. Churchilla 6/1348, 400 01 Ústí nad Labem, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.u@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve školském poradenském zařízení, jehož se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lukáš Valda, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Lukáš Valda v. r.

Mgr. Zdeňka Dufková, školní inspektorka

Mgr. Zdeňka Dufková v. r.

Mgr. Jitka Kacálková, školní inspektorka

Mgr. Jitka Kacálková v. r.

Bc. Jana Sejvalová, kontrolní pracovnice

Bc. Jana Sejvalová v. r.

V Lounech 13. 2. 2019

Datum a podpis ředitelky školského poradenského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Ingrid Štroblová, ředitelka školského zařízení

Mgr. Ingrid Štroblová v. r.

V Teplicích 6. 3. 2019